

Valmistelija: Ylitarkastaja Pirke Suoheimo
Johdon tuki, viranomaispalvelut

13.2.2026 SYKE/2026/355

Eduskunnan ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Julkinen

Viite: Ympäristövaliokunta keskiviikko 18.02.2026 klo 9.30 / HE 4/2026 / vp / Asiantuntijapyyntö
Asia: HE 4/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen ympäristökeskuksen kirjallinen asiantuntijalausunto

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää mahdollisuudesta lausua ympäristövaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Akkuja ja paristoja ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevat ehdotukset liittyvät tuottajavastuukysymyksiin. Keskitymme lausunnossamme kansainvälisiä jätesiiroja koskeviin jätelain muutoksiin. Suomen ympäristökeskus on Suomen toimivaltainen viranomainen kansainvälisissä jätesiiroissa. Suomen ympäristökeskus myöntää jätesiirotulvat, valvoo kansainvälisiä jätesiiroja ja neuvoo jätesiiroihin liittyvissä asioissa.

Suomen ympäristökeskus on osallistunut kansainvälisiä jätesiiroja koskevan ehdotuksen valmisteluun ja pitää ehdotusta kannatettavana. Vaikka lakiehdotus on monilta osin teknisluontoinen ja sillä pannaan täytäntöön EU:n jätteensiirtoasetuksen muutokset, haluaa Suomen ympäristökeskus kiinnittää huomiota muutamiin valvontaan ja työmäärään liittyviin vaikutuksiin.

Jätesiirojen valvonta ja sähköinen jätesiirojärjestelmä

EU:n jätteensiirtoasetuksessa on kiinnitetty erityisesti huomiota jätesiirojen valvonnan tehostamiseen ja sitä varten on perustettu EU:n valvontaryhmä. Ehdotuksen mukaan Suomen ympäristökeskus osallistuisi valvontaryhmään. Suomen ympäristökeskus pitää tärkeänä toimimista jätteiden siirtojen valvontaryhmässä, jossa muun muassa voidaan vaihtaa tietoa viranomaisten kesken laittomiin kansainvälisiin jätesiiroihin liittyvistä kysymyksistä.

Jätesiirojen valvonta tehostuu jatkossa myös, kun EU:n jätteensiirtoasetus velvoittaa toimijat ilmoittamaan tiedot kaikista kansainvälisistä jätesiiroista sähköisesti EU:n keskusjärjestelmään. Vaatimus laajenee koskemaan myös ns. virheitä jätteitä, eli sellaisia hyödynnettäväksi tarkoitettuja jätteitä, joiden siirroista ei tällä hetkellä tarvitse ilmoittaa viranomaisille. Suomen ympäristökeskus pitää hyvänä ehdotusta, jonka mukaan tiedot toimitettaisiin EU:n keskusjärjestelmään Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämän ja uuden sääntelyn vuoksi laajennettavan jätesiirojärjestelmän kautta. Tietojen toimittaminen Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämän järjestelmän kautta myös ns. vihreistä jätesiiroista lisää Suomen ympäristökeskuksen mahdollisuuksia

neuvonnan ja valvonnan kohdentamiseen ja mahdollistaa tiedon analysoinnin muun muassa siirrettävän jätteen laadusta, määrästä ja kohdemaista. Sähköinen järjestelmä on jo käytössä jätesiirotolupien valmistelussa ja myöntämisessä Suomessa ja se helpottaa sekä toiminnanharjoittajien että viranomaisten työtä ja kansainvälisiä jätesiiroja koskevan tiedon raportointia. Tietojärjestelmän kehittäminen ja yhteensovittaminen EU:n keskusjärjestelmän kanssa vaatii kuitenkin resursseja. Suomen ympäristökeskus onkin hakenut ympäristöministeriöltä kehitystyöhön lisärahoitusta.

Jätteen siirrot loppukäsitteltäväksi

Ehdotuksessa pääosin luovuttaisiin kansallisesta sääntelystä liittyen jätteiden siirtoihin loppukäsittelyyn ja kyseisissä siirroissa sovellettaisiin jätteesiirtoasetuksen säännöksiä. Suomen ympäristökeskus pitää valitettavana, ettei kansallisella sääntelyllä voida tarkentaa siirron edellytyksiä erityisesti läheisyys- ja omavaraisuusperiaatteen noudattamisesta ja nostaa esiin huolen siirron edellytysten täyttymisen osoittamisesta ja arvioinnista sekä viranomaiselle että jätesiirottoon lupaa hakevalle toimijalle aiheutuvasta työmäärästä. Jätteen siirtoja loppukäsitteltäväksi koskevan säännöksen yhtenäistä tulkintaa ei EU-tasolla tällä hetkellä ole, ja on havaittavissa, että tulkinnat eri maiden välillä vaihtelevat merkittävästi. Yhtenäisen tulkinnan puuttuessa tapauskohtainen harkinta korostuu, mikä voi johtaa lisätietotarpeisiin ja viivästyksiin lupaprosessissa ja viranomaisten merkittäviin tulkintaeroihin siirron edellytysten arvioinnissa.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Pirke Suoheimo ja palvelupäällikkö Jenni Juslén.

Jakelu ymv@eduskunta.fi
Kopio kirjaamo@syke.fi

Asiakirja: SYKE/2026/355-3 Syken lausunto_YmV_Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta 180226

Seuraavat henkilöt (organisaationimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä) ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti. / Följande personer (i bokstavsordning efter organisationens namn) har undertecknat detta dokument elektroniskt. / This document has been electronically signed by the following persons (in alphabetical order according to their organization's name):

Leif Schulman, Suomen ympäristökeskus
Pirke Suoheimo, Suomen ympäristökeskus, viranomaispalvelut

